

Comentariile asupra textului celei de-a doua Opinie
a Comitetului Consultativ al Consiliului Europei privind Convenția-cadru
pentru protecția minorităților naționale
(anul 2004)

Aceste comentarii sînt realizate după textul celei de-a doua Opinie (în continuare – Opinia) a Comitetului Consultativ (în continuare – CC) al Consiliului Europei privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, adoptată la 9 decembrie 2004 în conformitate cu Art. 26 (1) al Convenției-cadru și normei 23 a Rezoluției (97) 10 a Comitetului de Miniștri.

Comentariile Opiniei se bazează pe concluziile primului ciclu de monitorizare a Convenției-cadru, publicate în prima Opinie a Comitetului Consultativ din 1 martie 2002, și respectiv Rezoluția Comitetului de Miniștri din 15 ianuarie 2003. Textul prezentei Rezoluții conține constatările și recomandările formulate în cadrul celui de-al doilea ciclu de monitorizare privind implementarea Convenției-cadru în Republica Moldova, cuprinzînd perioada anilor 2003 (a doua jumătate) – 2004.

Analizînd situația din republica noastră, Comitetul consultativ a specificat un șir de momente pozitive, conform cărora, Moldova a demonstrat o îmbunătățire constructivă privind implementarea Convenției-cadru, în rezultatul căreia se supraveghează echilibrul relațiilor interetnice, în societatea moldovenească se simte atmosfera toleranței interetnice și al respectului reciproc.

Textul celei de-a doua Opinie a fost transmis oficial reprezentanților Republicii Moldova în perioada, ce a coincis cu alegerea Parlamentului statului. În conformitate cu art.60 al Constituției Republicii Moldova, Parlamentul este „organul suprem al poporului Republicii Moldova și unica putere legislativă a statului”. Din inițiativa președintelui Vladimir Voronin, monitorizarea internațională a alegerilor parlamentare s-a efectuat de către Misiunea supraveghetorilor, compuși din delegația APCE, OSCE, Parlamentul european și Direcția pentru instituțiile democratice și drepturile omului a OSCE.

Mulți dintre candidații și deputații, incluși în listele partidelor politice, pretendenți la conducerea Parlamentului, erau reprezentanți ai minorităților naționale. Acest fapt demonstrează egalitatea drepturilor cetățenilor indiferent de originea sa etnică, inclusiv și participarea la viața politică a țării. În acest fel, alegerea noului Parlament din deputații, aparținînd minorităților naționale, este considerată una din posibilitățile acordate privind participarea la viața politică, culturală și social-economică, afaceri de stat, la influențarea deciziilor luate, care le determină interesele și sînt conforme recomandărilor CC (vezi pp. 23 și 140 ale Opiniei).

Interesele reprezentanților minorităților naționale au fost luate în considerație la editarea buletinelor de votare, efectuate în două limbi: limba de stat și rusă.

Desfășurarea alegerilor, rezultatele voturilor, recunoașterea lor de către societatea internațională, ca fiind democratice și în general conforme standardelor și normelor Consiliului Europei și OSCE sunt un exemplu elocvent asupra direcției Moldovei spre

integrare europeană. Această direcție constituie o prioritate majoră și strategică a țării noastre.

Orientarea țării spre integrarea europeană este stipulată în **Declarația privind parteneriatul politic în vederea promovării scopului spre integrare europeană** – primul document, aprobat unanim de către parlament la 24 martie 2005.

În Declarație sunt formulate cerințele, care stabilesc dezvoltarea ulterioară a Republicii Moldova:

- asigurarea direcției coerente și ireversibile spre integrarea europeană,
- soluționarea pașnică și democratică a conflictului transnistrean,
- funcționarea eficientă a instituțiilor democratice,
- *garantarea drepturilor minorităților naționale.*

Documentul deasemenea stabilește direcțiile de bază ale parteneriatului politic, *unul dintre care este orientat spre realizarea eforturilor politice comune privind dezvoltarea și întărirea multilaterală a rolului limbii de stat ca fiind limba majoritară a populației țării, de asemenea, dezvoltarea în baza standardelor europene a limbilor și culturilor tuturor minorităților naționale, ce locuiesc în Republica Moldova.* În acest fel, se confirmă din nou tendința Republicii Moldova la standardele europene, incluzând Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale.

Precum a subliniat Comitetul consultativ, una din problemele nerezolvate a Republicii Moldova este **problema transnistreană**, care continuă să fie o îngrijorare serioasă, deoarece conflictul atinge aspectele principale ale vieții întregii societăți a Republicii Moldova, așa precum colaborarea internațională, stabilitatea, integritatea teritorială și suveranitatea statului (vezi pp. 8-12 ale Opinei).

Moldova este pregătită de a reîncepe negocierile privind reglementarea transnistreană, precum este reflectat și în conținutul Declarației, unde una din prioritățile parteneriatului politic este recunoscută *eforturile politice și diplomatice comune, precum și inițiativele cetățenilor, orientate spre soluționarea pașnică și definitivă a conflictului transnistrean.* Conform Declarației, reglementarea politică a acestei probleme e necesar să se realizeze pe baza Constituției statului și normelor dreptului internațional, în colaborare strânsă cu OSCE, Uniunea Europeană, România, Rusia, SUA și Ucraina, și să prevadă democratizarea rapidă a regiunii Transnistrene.

Conducerea statului planifică adoptarea Legii privind autonomia regiunii transnistrene a Republicii Moldova, precum a menționat președintele Vladimir Voronin în timpul întrevederilor cu membrii delegației comisiei de monitorizare a APCE, Josette Deurieu și Andre Quaquestadom, care au vizitat Moldova în perioada 16-18 februarie a.c.

Opinia în practică a acestor inițiative va permite extinderea arealului geografic de aplicare a Convenției-cadru până la regiunea transnistreană, unde, conform opiniei Comitetului consultativ, monitorizarea îndeplinirii Convenției-cadru în condițiile actuale este problematică, de asemenea – va permite de a aplica mecanismul de influențare politic și civil în scopul realizării recomandărilor Comitetului consultativ, care se referă la problema dată (vezi pp. 9, 156, 157 ale opiniei).

Orientarea Moldovei spre integrarea internă se acordă cu valorile și dispozițiile de bază ale integrării europene în sfera umanitară: realizarea unității în condițiile diversității, susținerea diversității culturale, lingvistice, religioase și spirituale, ca fiind patrimoniul european comun, fapt reflectat în **Planul de acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană”**. Acest plan, elaborat pentru o perioadă de doi ani, este un prim pas spre cooperare și parteneriat economic, politic și legislativ al Moldovei cu comunitatea europeană. La 22 februarie 2005 la Bruxelles, în cadrul ședinței a șaptea a Consiliului pentru cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană, au fost semnate recomandările privind implementarea Planului de acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană”. Din partea Moldovei documentul a fost semnat de Vasile Tarlev, prim-ministru.

Subcompartimentul „Drepturile și libertățile fundamentale ale omului” al compartimentului 2.1 „Dialogul politic și reformele” presupune următoarele acțiuni:

- asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale (p.4 al Planului);
- reacția promptă la concluziile și recomandările structurilor respective și experților Consiliului Europei referitor la respectarea de către Republica Moldova a *Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale*; elaborarea și implementarea documentelor legislative privind prevenirea discriminării și garantarea drepturilor minorităților naționale în corespundere cu standardele europene (p.4 al Planului).

Planul sus-numit include și compartimentul 2.2 „Cooperarea pentru soluționarea conflictului transnistrean”, care conține un șir de propuneri întru aplanarea pașnică a conflictului (p.16 al Planului).

Republica Moldova a elaborat și aprobat Programul național de implementare a Planului de acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană”, incluzând măsuri concrete pe care le va întreprinde republica întru asigurarea drepturilor minorităților naționale.

Întru executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.2044-111 din 15 octombrie 2004 privind Anul Colectivităților Locale din Republica Moldova (2005) a fost elaborat **Programul național de dezvoltare social-economică a satului pentru anii 2005-2015 „Satul moldovenesc”**.

Având în vedere componența polietnică a populației Moldovei, existența satelor cu o populație compactă a ucrainenilor, găgăuzilor, bulgarilor, țiganilor, reprezentanților altor etnii și convețuirea cu reprezentanții etnosului majoritar, Departamentul Relații Interetnice a elaborat un șir de propuneri privind realizarea Programului menționat. Aceste propuneri țin de domeniul armonizării relațiilor interetnice, păstrarea diversității etnoculturale, funcționării limbii de stat și limbilor minorităților naționale; includ monitorizarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, promovarea Concepției politicii naționale a Republicii Moldova în localitățile rurale, contribuția la activitatea centrelor lingvistice pentru studierea limbii de stat de către populația adultă din localitățile rurale; conține alte acțiuni organizațional-metodice, care se referă la recomandările Comitetului consultativ (vezi p.55, 97, 101, 107, 108, 119, 124 ale Opiniei).

În rezoluția sa, Comitetul consultativ remarcă un progres în ceea ce privește soluționarea problemelor ce țin de integrarea **populației romilor** în structura societății moldovenești. Însă, nu sîntem în totalitate de acord cu opinia Comitetului consultativ, care spune că Hotărîrea Guvernului „Despre unele măsuri de susținere a țiganilor din Republica Moldova” (nr.131 din 16.02.2001) nu a avut rezultate însemnate (vezi p-45 al Opiniei). Hotărîrea dată este prima etapă în procesul de organizare a sistemului de stat pentru susținerea țiganilor, care a atenționat organele administrației publice centrale și locale privind problemele social-economice cu care se confruntă țiganii, problemele ce țin de prevenirea discriminării lor, problemele privind ameliorarea condițiilor de viață, deservirii medicale, etc. Aceste probleme sînt reflectate în Raportul Republicii Moldova (mai, 2004).

Reprezentanții de etnie romă și-au intensificat activitatea în domeniul realizării dreptului la instituirea organizațiilor sale obștești. La data de 1 ianuarie 2005 pe lângă Departamentul Relații Interetnice sînt acreditate 10 organizații etnoculturale ale țiganilor cu statut republican și care sînt membri ai Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale. Cu suportul financiar al Guvernului Republicii Moldova se realizează un șir de proiecte pentru amenajarea drumurilor, gazificarea și elctrificarea satelor, unde locuiesc romii/țigani.

A fost elaborat proiectul *Programului de acțiuni întru susținerea romilor/țiganilor din Republica Moldova pentru anii 2005-2010*. Acest Program prezintă o continuitate a hotărîrii nr.131 din 16.02.2001 și în timpul apropiat va fi coordonat cu organele administrației publice centrale și locale ale republicii, și cu organizațiile etnoculturale ale romilor. Organele administrației publice centrale și locale ale Moldovei sînt interesate în colaborarea cu Consiliul Europei întru realizarea recomandărilor Comitetului consultativ, care se referă la problemele romilor/țiganilor.

Legislația republicii presupune responsabilitatea pentru manifestarea **discriminării**, mai ales, din partea poliției față de cetățeni, indiferent de apartenența lor etnică. Cu toate acestea, Comitetul consultativ notează cazuri de manifestare a ostilității și acțiunilor discriminatorii față de reprezentanții diferitor grupuri etnice, în special, față de persoanele de origine romi, informație parvenită din sursele neoficiale. Luînd în considerație constatările și recomandările Comitetului consultativ (pp. 68-73 ale Opiniei), Ministerul Afacerilor Interne a Republicii Moldova informează despre faptul că, una din direcțiile de activitate ale organelor interne este respectarea drepturilor omului și principiilor de egalitate în fața legii a tuturor cetățenilor, indiferent de apartenența sa națională.

Conform comentariilor Ministerului Afacerilor Interne în anii 2003-2004, în comun cu Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova, programa UNICEF, experții internaționali ai Consiliului Europei, alte organizații, inclusiv cele neguvernamentale, a fost organizat un ciclu de seminare metodice cu genericul „Respectarea drepturilor omului”, „Etica polițienească”, „Implementarea Codul de etică polițienească”; au fost organizate seminare privind aplicarea Convenției împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante; aplicarea altor forme de perfecționare a personalului organelor afacerilor interne în domeniul drepturilor omului.

La acest moment, Republica Moldova pregătește Raportul privind realizarea Convenției internaționale pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, care în trimestrul al 3-a, a.c., va fi prezentat Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării rasiale. La elaborarea textului Raportului sînt antrenați reprezentanții organizațiilor etnoculturale ale minorităților naționale din republică.

În cadrul politicii europene de **vecinătate**, care corespunde principiilor Convenției-cadru, Moldova colaborează cu statele – patriile istorice ale minorităților naționale, în domeniul educației, culturii, mass-media, etc. Aceste relații sînt reglementate de Tratatetele de prietenie și colaborare, acordurile interguvernamentale, programele interministeriale.

Avînd în vedere recomandările Comitetului consultativ (vez pp. 22, 52, 89, 92, 100 ale Opiniei) privind satisfacerea necesităților social-culturale ale minorității ucrainene, Moldova va continua colaborarea constructivă cu Ucraina pentru a susține populația ucraineană din republică.

S-a activizat colaborarea transfrontalieră cu localitățile limitrofe din raioanele Ucrainei. Astfel, pe parcursul anului 2004, s-a realizat Programul de acțiuni privind colaborarea transfrontalieră dintre Republica Moldova și Ucraina în domeniul economiei, culturii, educației, relațiilor interetnice, serviciilor vamale, etc.

Au fost realizate integral prevederile Programului de colaborare între Departamentul Relații Interetnice și Administrația de stat a regiunii Odesa în domeniul susținerii minorităților naționale, semnat pentru perioada de doi ani (2003-2004).

În anul 2005 au fost inițiate negocierile asupra semnării Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind colaborarea în domeniul asigurării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

În scopul asigurării mai eficiente a drepturilor lingvistice și culturale ale *lituanenilor etnici, care aparțin unei minorități naționale puțin numeroase*, în anul 2004 Departamentul Relații Interetnice a semnat Programul de colaborare cu Departamentul Minorități Naționale și Emigrație al Republicii Lituania. Un program similar a fost semnat cu Agenția pentru bulgarii peste hotare pe lângă Guvernul Bulgariei.

Aceste acțiuni vor permite de a utiliza mai eficient potențialul colaborării interstatale pentru a realiza în practică recomandările Comitetului consultativ privind minoritățile naționale, în special a ucrainenilor, minorităților puțin numeroase, etc.

Conform opiniei Comitetului consultativ, la moment, în Republica Moldova încă nu este finisată procedura de înregistrare a cultului islamic, nu este soluționată problema alocării unui teren pentru amplasarea cimitirului musulman (vezi p.78, 82 ale Opiniei).

Organele puterii executive ale Republicii Moldova vor lua în considerație obiecțiile Comitetului consultativ (vezi pp. 81, 84 ale Opiniei) la reexaminarea acestor probleme.

Este corectă afirmația Comitetul consultativ privind existența unei politizări nejustificate, ideilor preconcepute, a părtinirii și stereotipurilor ce țin de minoritățile naționale și etnosul majoritar, vehiculate de majoritatea **mijloacelor de informare în masă** la oglindirea relațiilor interetnice și hotărârilor de stat de importanță majoră. (vezi pp.66, 67 ale Opiniei).

Legislația în vigoare a Republicii Moldova prevede responsabilitatea mass-media pentru ațitarea **disensiunilor interetnice**, însă nu permite organelor puterii din Republica Moldova de a stabili cursul politic al mijloacelor de informare în masă, inclusiv de a le încuraja să joace un rol pozitiv în realizarea armoniei interetnice.

Examinând procesul de dezvoltare a mass-media în limbile minorităților naționale este de menționat și schimbările pozitive. Deși nu sînt soluționate toate problemele, în special cele ce țin de interesele minorității ucrainene și grupurilor etnice puțin numeroase, acest fapt nu este un rezultat al lipsei voinței politice, ci este condiționat de greutățile, legate de pregătirea jurnaliștilor care posedă limbile minorităților naționale, posibilitățile economice reduse ale statutului. Analiza detaliată a recomandărilor

Comitetului consultativ referitor la articolul 9 al Convenției-cadru (vezi pp.89-92 ale Opiniei), paralel cu alte organe, este efectuată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului și se vor întreprinde măsuri adecvate.

Republica Moldova exprimă recunoștință Consiliului consultativ pentru înalta apreciere a schimbărilor și tendințelor pozitive în politica lingvistică, în domeniul funcționării limbilor minorităților naționale, în sistemul educației minorităților naționale, în procesul educației interculturale și instruirii multiculturale. Totodată, un șir de obiecții și recomandări, expuse în Opinie, referitor la articolele 10, 12, 14 ale Convenției-cadru sînt juste și actuale în condițiile Moldovei.

Aderarea Republicii Moldova la procesul din Bolonia va contribui la implementarea mai efectivă a măsurilor, propuse de Comitetul consultativ și care țin de **domeniul educației**. Moldova a primit invitația oficială de a participa la conferința miniștrilor educației din țările europene, care se va desfășura în mai curent în orașul Berghen, Norvegia. Delegația Moldovei va fi reprezentată de ministrul educației, reprezentantul rectorilor și reprezentantul studenților. Conferința va examina perspectiva aderării Republicii Moldova la procesul din Bolonia. Aceasta va facilita ajustarea sistemului național de învățămînt superior la standardele europene, va spori calitatea învățămîntului superior național și calitatea pregătirii specialiștilor în diferite domenii.

În anul 2004 în cadrul programului „Salt”, realizat la inițiativa președintelui țării, 468 de școli din republică au fost conectate la rețeaua globală Internet. Pînă la finele anului 2005 la Internet vor fi conectate încă 1151 de instituții de învățămînt. Programul prevede implementarea tehnologiilor informaționale și de comunicare în sistemul învățămîntului preuniversitar, modernizarea sistemului de învățămînt indiferent de limba de instruire, promovarea tehnologiilor educaționale, ceea ce va contribui la perfecționarea sistemului de învățămînt preuniversitar, inclusiv pentru minoritățile naționale.

Compartimentul 2.7 „Contactele interumane” (p.75, 76, 77) al Planului de acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană” și Programul național pentru implementarea lui conțin un șir de măsuri concrete privind cooperarea în domeniul umanitar: intensificarea colaborării în procesul de instruire și lucrul cu tineretul; încurajarea educației multiculturale; însușirea formelor neformale de educare, în special prin intermediul participării la programul YOUTH; cooperarea în domeniul culturii, inclusiv dezvoltarea dialogului intercultural; susținerea diversității culturale cu participarea mass-mediei. Acțiunile menționate corespund recomandărilor Consiliului consultativ referitor la domeniul educației pentru minoritățile naționale și vor contribui la implementarea cu succes în Moldova a prevederilor respective, conținute în Convenția-cadru.

Pentru a realiza principalele obiective de integrare în comunitatea europeană, organele puterii de stat ale Moldovei examinează și utilizează experiența noilor membri ce au aderat la Uniunea Europeană. Astfel, la 29-31 martie curent, Moldova a fost

vizitată de către un grup de experți din Republica Letonă, din componența căruia au făcut parte 20 de reprezentanți ai diferitor structuri de stat. Scopul vizitei a fost dezvoltarea colaborării în ceea ce privește integrarea europeană.

Pe parcursul acestei vizite s-au desfășurat un șir de întrevederi bilaterale cu participarea reprezentantului Centrului de studiere a limbii de stat din Letonia: la Departamentul Relații Interetnice, Centrul Național de Terminologie, Ministerul Educației, Institutul Lingvistic al Academiei de Științe a Moldovei, în cadrul cărora s-au discutat problemele privind promovarea **limbii de stat** – elaborarea politicii de stat în domeniul studierii limbii de stat, dezvoltarea bazei legislative, stabilirea criteriului de apreciere a gradului de cunoaștere a limbii de stat, etc. Utilizarea experienței Letoniei va facilita stabilirea măsurilor necesare pentru ameliorarea situației etnolingvistice din Moldova. Deasemenea ea va fi utilizată la elaborarea Planului de stat pentru studierea limbii de stat de către minoritățile naționale, fapt conținut și în recomandările Comitetului Consultativ (vezi pp.123,124,163 ale Opiniei).

Este de menționat extinderea sferei de funcționare a limbii de stat. La dezvoltarea în continuare a limbii moldovenești vor contribui și rezultatele sondajului etnolingvistic *pilot* în problemele bilingvismului moldo-rus și rus-moldovenesc, care s-a efectuat în conformitate cu hotărârea ședinței comune a Comisiei pentru drepturile omului și minorități naționale a Parlamentului Republicii Moldova, Colegiului Departamentului Relații Interetnice și Comitetului de conducere al Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale (CDO-6 nr.278 din 27 iulie 2004). Rezultatele sondajului demonstrează existența în Moldova de astăzi a unor tendințe pozitive stabile. Cu toate acestea, concluziile sondajului pot fi folosite în scopul îmbunătățirii activității organelor puterii executive, instituțiilor de învățământ, altor instituții, atât la nivel de regiune luată aparte, cât și pe întregul teritoriu al republicii, în contextul obiecțiilor și recomandărilor Comitetului consultativ.

Totodată, Comitetul consultativ manifestă înțelegere a proceselor etnolingvistice, social-economice și politice din Moldova (în perioada examinată), care influențează și situația minorităților naționale. În același timp, concluziile finale și recomandările, conținute în compartimentul III al Opiniei (vezi p.156-163), sînt examinate de către organele oficiale ale Republicii Moldova ca fiind o bază pentru organizarea implementării în continuare a Convenției-cadru.

Suplimentar la acțiunile, care rezultă din recomandările compartimentelor I și II ale Opiniei Comitetului consultativ, organele administrației publice ale Republicii Moldova vor examina posibilitățile reale pentru a realiza măsurile, conținute în recomandările p.163 al Opiniei. Acestea sînt direcționate spre:

- înlăturarea, atât în centru, cât și în teritoriu a lacunelor ce persistă la executarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, altor acte legislative ce se referă la domeniul drepturilor minorităților naționale;
- prevenirea discriminării, promovarea toleranței interetnice și a dialogului intercultural, efectuarea monitorizării legilor din domeniul dat, sporirea nivelului de conștiinciozitate printre colaboratorii afacerilor interne și mijloacelor de informare în masă;
- utilizarea echilibrată a limbilor minorităților naționale (ucraineană, rusă, găgăuză, bulgară etc.) în instituțiile de învățământ, mijloacele de informare în masă, în relațiile cu organele administrației publice;
- soluționarea problemelor ce țin de calitatea instruirii persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv calitatea predării în limba de stat pentru aceste persoane, elaborarea manualelor în limbile minorităților naționale, pregătirea specialiștilor în acest domeniu, educația multiculturală;
- lărgirea participării minorităților naționale, inclusiv a grupurilor puțin numeroase, la treburile de stat și obștești;
- soluționarea de către organele administrației publice centrale și locale a problemelor ce țin de sfera economică și educațională, cu care se confruntă minoritatea romă.

Coordonator al procesului de promovare și executare a Convenției-cadru, în cadrul ciclului II de monitorizare, este Departamentul Relații Interetnice – organ al puterii executive centrale, responsabil de realizarea politicii de stat în domeniul relațiilor interetnice. Departamentul antrenează în această activitate alte organe ale puterii executive, inclusiv organele administrației publice locale, organizațiile neguvernamentale ale minorităților naționale, alte instituții de stat și obștești.

În scopul familiarizării opiniei publice cu prezenta Opinie, în conformitate cu recomandările Comitetului consultativ, și pentru a reda transparență și accesibilitate procesului de implementare a Convenției-cadru au fost întreprinse următoarele:

- textul Opiniei a fost tradus în limbile de stat și rusă;
- la 20 ianuarie 2005 Opinia a fost publicată în ziarul „Независимая Молдова”, fondatorul căruia este Guvernul Republicii Moldova;
- la 19 februarie 2005 s-a desfășurat masa rotundă „Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale: Opinia a doua pentru Moldova a Comitetului consultativ al Consiliului Europei” cu participarea reprezentanților organelor administrației publice centrale și locale, inclusiv a UTA Găgăuzia și raionului Taraclia, liderilor organizațiilor etnoculturale ale minorităților naționale, mijloacelor de informare în masă;
- textul Opiniei a fost remis organelor administrației publice centrale și locale de resort pentru a-și exprima opiniile referitor la recomandările Comitetului consultativ în domeniul educației, culturii, mass-media, situației romilor și altor probleme ce țin de drepturile minorităților naționale din Moldova.

Organele puterii ale Republicii Moldova sînt interesate de a colabora în continuare cu Comitetul consultativ (inclusiv susținerea financiară) în vederea organizării unor acțiuni concrete pentru a promova Opinia a doua și de a aplica prevederile acesteia, și anume:

- ciclului de seminare regionale instructiv-metodice (în localitățile compact populate de minoritățile naționale);
- publicarea textului Opinieii a doua în limbile minorităților naționale: ucraineană, rusă, găgăuză, bulgară, țigănească;
- seminarului internațional republican (la Chișinău) cu participarea reprezentanților Comitetului consultativ al Consiliului European, reprezentanților organelor administrației publice centrale și locale;
- ciclului de seminare instructive în problemele implementării spiritului de toleranță în mass-media, în conformitate cu principiile educației multiculturale și consolidării societății civile;
- suportul consultativ și financiar pentru soluționarea problemelor populației romilor/țiganilor.

Suștinerea de către Comitetul consultativ al acțiunilor menționate va contribui la perfecționarea sistemului de satisfacere al intereselor social-culturale ale minorităților naționale, sporirea eficacității aplicării legislației în vigoare naționale și internaționale, va contribui la continuitatea procesului de implementare a Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale în Republica Moldova.